

**PLAN METODOLOGIJE ZA IZRADU
UNIVERZALNOG PERIODIČNOG PREGLEDA O
STANJU LJUDSKIH PRAVA U BOSNI I
HERCEGOVINI
(UPR IZVJEŠTAJ BIH)**

Sarajevo, novembar 2013. godine

I. Uvod

Radna grupa za Univerzalni periodični pregled (UPR) Vijeća za ljudska prava UN-a je na 17. sjednici održanoj 19.2.2010. godine usvojila Univerzalni periodični pregled o stanju ljudskih prava u Bosni i Hercegovini (UPR izvještaj BiH), u kojem je dato ukupno 125 preporuka za različite oblasti ljudskih prava.

Bosna i Hercegovina je odgovorila na izvještaj 10.6.2010. godine, pa je u cijelosti ili djelimično prihvaćeno ukupno 88 preporuka, dok je 37 odbijeno.

Periodični pregled stanja ljudskih prava u svim oblastima koje su bile predmet prvog pregleda slijedi četiri godine nakon razmatranja i usvajanja prvobitnog izvještaja.

Bosna i Hercegovina je na redu za sljedeći pregled u oktobru/novembru 2014. godine, kada će nadležnom UN tijelu predočiti informacije o koracima koje je poduzela u implementaciji preporuka prihvaćenih tokom pomenutog prvog pregleda i dati pregled stanja ljudskih prava u BiH.

Svaka država članica UN-a je dužna pripremiti izvještaj za UPR u skladu sa smjernicama datim Rezolucijom 16/21 od 25.3.2011. godine. Pomenute smjernice Vijeća za ljudska prava UN-a su podijeljene u sljedeće oblasti:

- A. Opis metodologije i širok proces konsultacija koji prati pripremu informacija za UPR;
- B. Postignuti napredak u državi članici od prethodnog pregleda, zatim pregled okvira, posebno normativnog i institucionalnog okvira za promoviranje i zaštitu ljudskih prava: Ustav, zakonodavstvo, mjere, politike nacionalne sudske prakse, ljudska prava, uključujući i infrastrukturu nacionalnih institucija za ljudska prava i obim međunarodnih obaveza navedenih u "osnovnom pregledu", odnosno u Rezoluciji 5/1, Aneks, dio I.A;
- C. Promocija i zaštita ljudskih prava na terenu: implementacija obaveza iz međunarodnih ljudskih prava, obaveze navedene u "osnovnom pregledu", odnosno u Rezoluciji 5/1, Dodatak, dio I.A, nacionalno zakonodavstvo i dobrovoljno opredjeljenje, aktivnosti nacionalnih institucija za ljudska prava, svijest o ljudskim pravima, saradnja sa mehanizmima ljudskih prava...;
- D. Prezentacija prethodnog pregleda;
- E. Identifikacija dostignuća, najboljih praksi, izazova i ograničenja u odnosu na provođenje prihvaćenih preporuka i unapređenje situacije u oblasti ljudskih prava u državi članici;
- F. Ključni nacionalni prioriteti, inicijative i obaveze koje je država članica preduzela i namjerava preduzeti za prevazilaženje izazova i ograničenja i poboljšanje situacije ljudskih prava u praksi;
- G. Mogućnosti da država članica osigura stručnu i tehničku pomoć i podršku.

Podsjećamo da je UPR proces podijeljen na četverogodišnje periode između razmatranja stanja ljudskih prava u određenoj državi, a svaki naredni izvještaj se mora odnositi na

aktivnosti preduzete na provođenju ranije datih preporuka. U tom periodu, nadležni organi i institucije trebaju preduzeti brojne mjere na provođenju usvojenih preporuka, što uključuje i kontinuirani monitoring stanja u oblastima ljudskih prava obuhvaćenih preporukama UPR-a.

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH (u daljem tekstu Ministarstvo), u skladu sa članom 12. Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave BiH, kao koordinator aktivnosti za izvještavanje o implementaciji preporuka UPR-a, osmislilo je metodologiju praćenja implementacije preporuka UPR-a. Ova metodologija ima nekoliko ciljeva, i to:

1. Koordiniranje aktivnosti različitih institucija na različitim nivoima bh. vlasti pri monitoringu implementacije preporuka UPR-a;
2. Izvještavanje o implementaciji preporuka UPR-a na sistematski i usaglašen način;
3. Objedinjavanje svih informacija o implementaciji preporuka UPR-a Radnoj grupi za UPR radi lakše izrade izvještaja;
4. Provođenje konsultacija sa civilnim društvom tokom procesa provođenja preporuka UPR-a.

II. Osnova za izradu metodologije

Polazna osnova za pripremu UPR-a o stanju ljudskih prava u Bosni i Hercegovini (drugi ciklus) je razmatranje i preporuka Radne grupe UN-a za UPR.

UPR izveštaj BiH, za drugi ciklus UPR-a, pripremljen je u skladu sa smjernicama datim u odluci 17/119 Vijeća za ljudska prava od 19.7.2011. godine (A/HRC/DEC/17/119) u koordinaciji Ministarstva.

Nacrt izveštaja bit će objavljen na internet stranici Ministarstva te će svi zainteresovani subjekti imati priliku da daju svoje primjedbe i prijedloge na ponuđeni dokument.

U cilju izrade konačne verzije izvještaja održat će se konsultacije sa organizacijama civilnog društva i nezavisnim državnim tijelima za ljudska prava. Javne rasprave na kojima će učestvovati svi zainteresovani subjekti iz nadležnih institucija BiH, entiteta i civilnog društva, a na kojima će biti prezentovan UPR izvještaj BiH, održat će se u aprilu/maju 2014. godine. Rok za dostavu pomenutog izvještaja BiH je 21.7.2014. godine, nakon što bude usvojen od strane Vijeća ministara BiH.

1. Metodologija – aktivnosti

1.1. Edukacija

Ministarstvo će kontinuirano provoditi aktivnosti na edukaciji službenika u institucijama vlasti nadležnim za provođenje i monitoring provođenja preporuka UPR-a.

U tom pravcu, uz podršku UNDP-a, Ministarstvo je organizovalo jedan seminar i jednu radionicu za predstavnike ministarstava i drugih relevantnih institucija na državnom i entitetskim nivoima te predstavnike civilnog društva. Cilj održanih seminara je da prodube saradnju vladinog i nevladinog sektora na praćenju, provedbi i izvještavanju prema preporukama UPR-a za BiH. Na seminaru su učesnici upoznati sa UPR procesom i obavezama države u vezi sa provođenjem dobijenih preporuka, dok je na radionici razmatrano pitanje metodologije rada i testiranje matrice za prikupljanje podataka.

U cilju profesionalnog i stručnog popunjavanja matrice za prikupljanje podataka organizirane su tri obuke državnih službenika Ministarstva.

Tokom cijelog ciklusa pripreme UPR-a Ministarstvo će voditi računa o potrebama daljnje edukacije službenika zaduženih za praćenje i izvještavanje po međunarodnim ugovorima multilateralnog karaktera.

1.2. Formiranje državnog mehanizma za praćenje implementacije preporuka UPR-a

Preporuka br. 125. odnosi se na uspostavljanje učinkovitog i inkluzivnog mehanizma za praćenje UPR preporuka. U proteklih nekoliko godina BiH je unaprijedila proces sakupljanja podataka iz različitih izvora, ozvaničila saradnju između nadležnih institucija, započela obuku službenika koji učestvuju u tom procesu, unaprijedila saradnju sa civilnim društvom i akademskim institucijama koje raspolažu podacima te provode različite projekte i istraživanja u oblasti ljudskih prava. Ipak, obaveze iz UPR procesa su sveobuhvatne i zahtijevaju sistematski i kontinuiran rad na implementaciji preporuka. Da bi se uspostavio učinkovit i inkluzivan proces za praćenje UPR preporuka, potrebno je uspostaviti odgovarajući državni mehanizam.

Navedeni mehanizam će se uspostaviti formiranjem Ekspertnog tima za izradu UPR-a o stanju ljudskih prava u Bosni i Hercegovini – drugi ciklus.

Ekspertni tim će biti sastavljen od relevantnih predstavnika vlasti na svim nivoima u BiH. Ekspertni tim je zadužen da u zadatom roku (do početka juna 2014. godine) pripremi nacrt izvještaja i dostavi ga Vijeću ministara BiH na razmatranje i usvajanje. Također, Ekspertni tim je dužan pružiti svu stručnu i administrativnu pomoć članovima Delegacije Bosne i Hercegovine prilikom prezentacije UPR izvještaja BiH.

1.3. Saradnja i komunikacija nadležnih tijela na svim nivoima vlasti u BiH

U cilju profesionalne, ekonomične i učinkovite saradnje nadležnih tijela zatraženo je da navedena tijela imenuju kontakt osobe (*focal pointe*) koje će vršiti vertikalnu i horizontalnu koordinaciju prema stvarnoj nadležnosti. Radi unificiranog pristupa implementacije UPR preporuka, sve relevantne informacije će biti uključene u bazu podataka koja će se uspostaviti pri Ministarstvu.

1.4. Saradnja sa međunarodnim organizacijama

Prilikom izrade UPR izvještaja BiH (drugi ciklus) Ministarstvo kontinuirano i aktivno saraduje sa međunarodnim organizacijama koje djeluju u BiH (prevashodno sa UN organizacijama kao što su UNDP, OHCHR) i svojom stručnom, administrativnom i tehničkom podrškom doprinose procesu izrade izvještaja.

1.5. Javnost rada i konsultacije sa civilnim društvom

U cilju jačanja kontinuiranog dijaloga o stanju ljudskih prava u BiH, Ministarstvo će informirati najširu javnost, a naročito organizacije civilnog društva i akademsku zajednicu, koju je upoznala sa UPR preporukama i odgovorima koje je država ponudila na te preporuke. Ovim je, između ostalog, omogućen i nezavisni monitoring civilnog društva o ispunjavanju obaveza BiH po UPR preporukama. Također, Ministarstvo će javnost redovno upoznavati i sa

drugim izvještajima koje podnosi nadzornim tijelima za praćenje ispunjavanja obaveza po ratificiranim međunarodnim instrumentima.

U cilju nastavka djelotvorne saradnje i konsultacija sa civilnim društvom i akademskom zajednicom, Ministarstvo će organizovati radionice i druge forume na kojima će razmatrati prikupljene podatke i razmjenjivati mišljenja o neophodnim aktivnostima za poboljšanje stanja ljudskih prava u oblastima na koje se UPR preporuke odnose. Također, konsultacije će se odvijati i kroz fokus grupe po određenim oblastima, te kroz proces javnih rasprava i sl. Nakon što bude pripremljen nacrt izvještaja o implementaciji UPR preporuka, a prije podnošenja tog izvještaja Radnoj grupi za UPR u Ženevi, Ministarstvo će organizovati konsultativne sastanke sa akademskom zajednicom i sa organizacijama civilnog društva koje prate odgovarajuće oblasti na koje se preporuke odnose.

1.6. Sistematsko prikupljanje podataka

Da bi se osiguralo sistematsko i unificirano prikupljanje podataka relevantnih za svaku od oblasti ljudskih prava obuhvaćenih UPR preporukama, Ministarstvo će svim nadležnim institucijama na državnom i entitetskom nivou dostaviti jedinstvenu matricu za prikupljanje podataka o implementaciji UPR preporuka. Matrica, između ostalog, treba sadržati i indikatore koje će Ministarstvo, u saradnji sa drugim nadležnim institucijama, razviti i prilagoditi svakoj pojedinačnoj oblasti. Također, Ministarstvo će, u saradnji sa drugim nadležnim institucijama, odrediti nosioce aktivnosti za svaku oblast/preporuku te rokove za provođenje preporuka.

Nadležne institucije će ovu matricu, prilagođenu njihovim specifičnim potrebama, dostavljati nižim nivoima vlasti, relevantnim nadležnim institucijama, agencijama i sl., kako bi prikupljene podatke obrađivale na jedinstven način i za potrebe praćenja implementacije UPR preporuka. Kako bi se olakšalo korištenje ovog alata i povećala njegova djelotvornost, Ministarstvo će razviti odgovarajući softver, bazu podataka koju će dostaviti nadležnim institucijama i organima.

1.7. Finansijska potpora

Ministarstvo će u budžetu planirati namjenska finansijska sredstva za sačinjavanje UPR-a i praćenje njegove implementacije u cilju promocije i zaštite ljudskih prava.

1.8. Presentacija UPR izvještaja BiH

Delegaciju BiH, koju će imenovati Vijeće ministara BiH, a koja je zadužena za prezentiranje Izvještaja o implementaciji UPR preporuka pred Radnom grupom za UPR Vijeća za ljudska prava UN-a, čine visokopozicionirani predstavnici BiH institucija (vidjeti Odluku u prilogu). Šef Delegacije je ministar za ljudska prava.

Države koje su predmet univerzalnog periodičnog pregleda Radne grupe za UPR predstavljene su na visokom nivou – uglavnom na nivou ministara (ministri pravde, ljudskih prava, vanjskih poslova, zamjenici ministra i sl.). Članovi delegacija su eminentni stručnjaci koje imenuju nadležne državne institucije, što omogućava delegacijama da na korektan način daju odgovore tokom interaktivnog dijaloga koji slijedi nakon predavljanja državnog izvještaja navedenoj Radnoj grupi UN-a.

Tokom radnog dijela prezentacije Radna grupa za UPR Vijeća za ljudska prava UN-a upoznaje Delegaciju sa sljedeća tri dokumenta:

- Državni izvještaj za univerzalni periodični pregled,
- Kompilacija informacija koju je načinio Ured visokog komesara UN-a za ljudska prava i
- Kompilacija dodatnih provjerenih informacija koje su dostavljali drugi relevantni nosioci procesa (međunarodni nevladin sektor). Dodatne vjerodostojne i pouzdane informacije koje dostavljaju drugi učesnici u procesu (između ostalog nevladin sektor – državni i/ili međunarodni) sumira Visoki komesarijat UN-a za ljudska prava.

III. UPR preporuke iz finaliziranog izvještaja o stanju ljudskih prava u BiH za 2012. godinu

1. Opća zabrana diskriminacije

1.1. Nacionalna zastupljenost na teritoriju Bosne i Hercegovine

- a) **Preporuka UPR-a:** Za Republiku Srpsku, izbaciti smrtnu kaznu iz Ustava (Velika Britanija);
- b) **Preporuka UPR-a:** Ukloniti odredbe o smrtnoj kazni iz Ustava Republike Srpske (Italija);
- c) **Preporuka UPR-a:** Razmotriti moratorij na smrtnu kaznu, kao korak prema ukidanju (Argentina);
- d) **Preporuka UPR-a:** Poduzeti daljnje značajne aktivnosti za izmjenu izbornog zakonodavstva u vezi s članovima Predsjedništva BiH i delegata u Domu naroda BiH, kako bi se osigurala potpuna usklađenost s Evropskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava (Slovenija);
- e) **Preporuka UPR-a:** S obzirom na predstojeće opće izbore, te u skladu s nedavnom presudom Evropskog suda za ljudska prava, svakom građaninu, bez obzira na njegovu etničku pripadnost, mora se omogućiti predstavljanje naroda ili nacionalne manjine iz koje dolazi kako pred Parlamentom tako i pred Predsjedništvom BiH (Švajcarska);
- f) **Preporuka UPR-a:** Mijenjati Ustav u skladu s nedavnom presudom Evropskog suda za ljudska prava, u cilju prepoznavanja jednakosti svih građana i sprečavanja diskriminacije manjina (Velika Britanija);
- g) **Preporuka UPR-a:** Učiniti značajan progres kroz reformu Ustava na način da se svim narodima omogući pravo na jednako sudjelovanje u političkom sistemu (Kanada);
- h) **Preporuka UPR-a:** Izmijeniti i dopuniti Ustav i Izborni zakon kako bi se omogućilo pripadnicima drugih zajednica, osim Bošnjaka, Srba i Hrvata, kandidiranje za Predsjedništvo BiH ili da postanu članovi Doma naroda (Holandija).

1.2. Institucionalni kapaciteti

- a) **Preporuka UPR-a:** Nastaviti provedbu svojih društveno-ekonomskih programa, reformi i inicijativa, u cilju jačanja i promoviranja zaštite osnovnih ljudskih prava i sloboda (Nigerija);
- b) **Preporuka UPR-a:** Poboljšati edukaciju o ljudskim pravima (Jordan);

- c) **Preporuka UPR-a:** Zahtijevati i proširiti sve svoje procijenjene potrebe, sve moguće tehničke, ljudske i finansijske resurse, kako bi dopunili napore na jačanju infrastrukture ljudskih prava u skladu s Ustavom i međunarodnim standardima (Pakistan);
- d) **Preporuka UPR-a:** Osigurati potrebnu materijalnu potporu Instituciji ombudsmena BiH, kako bi se osigurala njezina učinkovitost i nezavisnost (Poljska);
- e) **Preporuka UPR-a:** Ojačati kapacitete i poboljšati učinkovitost Institucije ombudsmena za ljudska prava na državnom nivou, osiguravajući poštivanje Pariških načela (Velika Britanija);
- f) **Preporuka UPR-a:** Učinkovito urediti i primijeniti norme na snazi vezane za zabranu diskriminacije na osnovu rase, spola, invalidnosti ili društvenog stanja (Argentina);
- g) **Preporuka UPR-a:** Nastaviti, bez odgode, učinkovito provoditi Zakon protiv diskriminacije usvojen 2009. godine (Švajcarska).

1.3. Učinkovitost sudova u zaštiti ljudskih prava

- a) **Preporuka UPR-a:** Pojačati napore u usklađivanju državnog zakonodavstva s međunarodnim standardima, uključujući edukaciju sudija i službenika o provedbi zakona za učinkovitu primjenu međunarodnih standarda (Malezija);
- b) **Preporuka UPR-a:** Provoditi potrebne reforme za uspostavu učinkovitijeg pravosuđa, kako bi se jamčilo pravo na pravično suđenje, naročito jamčenje odgovarajućeg pristupa i odgovarajućeg korištenja jezika manjina u sudovima (Meksiko);
- c) **Preporuka UPR-a:** Nastaviti ulagati napore za osiguranje nezavisnosti pravosuđa (Pakistan);
- d) **Preporuka UPR-a:** Poboljšati slab administrativni i pravosudni sistem koji je prepreka u očuvanju prava pripadnika vjerskih manjina (SAD);
- e) **Preporuka UPR-a:** Osigurati odnos između izvršne i sudske vlasti koji se zasniva na međusobnom povjerenju i poštivanju nemiješanja u njihova ovlaštenja i funkcije (Australija).

2. Ekonomska, socijalna, kulturna i ostala prava

2.1. Pravo na rad i zapošljavanje

- a) **Preporuka UPR-a:** Posvetiti posebnu pažnju borbi protiv nezaposlenosti i siromaštva, posebno u okviru ranjivih grupa (Alžir).

2.2. Pravo na obrazovanje

- a) **Prepruka UPR-a:** Razviti multietničko okruženje za učenje u školama s ciljem pomirenja među etničkim grupama (Italija);
- b) **Preporuka UPR-a:** Nastaviti ulagati napore u borbi protiv rasne i etničke diskriminacije, naročito putem programa za promoviranje tolerancije u javnom obrazovanju (Francuska);
- c) **Preporuka UPR-a:** Poduzeti sve potrebne korake za uklanjanje etničke segregacije u školama, s ciljem poticanja boljeg razumijevanja među mladima različitih nacionalnosti (Kanada);
- d) **Preporuka UPR-a:** Zaustaviti segregaciju u školama i na taj način omogućiti jedan nastavni plan i program za svu djecu, kojim bi se promovirala tolerancija među različitim etničkim grupama u zemlji i cijenile njihove specifičnosti (Holandija);

- e) **Preporuka UPR-a:** Poduzeti potrebne korake za rješavanje problema rascjepkanosti obrazovnog sistema, uključujući i jačanje politike razvoja i strateškog planiranja, poboljšanje pristupa inkluzivnom i kvalitetnom obrazovanju, promoviranje učešća djeteta, poduzimanje mjera za sprečavanje diskriminacije i segregacije djece i promoviranje tolerancije i poštivanja različitosti u obrazovnom sistemu (Norveška);
- f) **Preporuka UPR-a:** Pregledati školske nastavne planove i programe kako bi se osigurala njihova usklađenost s potrebama manjina i da se uz pomoć njih promoviraju ljudska prava i pluralizam (Kanada).

2.3. Prava iz kulture, medijske slobode i ostalo

- a) **Preporuka UPR-a:** Jačati napore s ciljem osiguranja punog i nesmetanog ostvarivanja slobode izražavanja, posebno u smislu slobode štampe i medija (Poljska);
- b) **Preporuka UPR-a:** Poduzeti potrebne mjere kako bi se osigurala sloboda izražavanja, promocija različitosti mišljenja i sprečavanje svih smetnji u slobodi štampe, sistemsko istraživanje agresivnosti ili prijetnji protiv novinara i za one odgovorne osigurati pravdu (Švajcarska);
- c) **Preporuka UPR-a:** Osigurati da svi napadi na branioce ljudskih prava, novinare i članove njihovih porodica budu primjereno istraženi i da počinioci budu privedeni pravdi (Holandija);
- d) **Preporuka UPR-a:** Poboljšati radne uvjete aktivista za ljudska prava i poduzeti sve potrebne korake za jačanje slobode izražavanja i slobode štampe, posebno rigorozno procesuirati slučajeve zastrašivanja predstavnika medija (Njemačka).

2.4. Problemi mina

- a) **Preporuka UPR-a:** Razmotriti mogućnost traženja međunarodne pomoći u deminiranju (Alžir);
- b) **Preporuka UPR-a:** Nastaviti provoditi kampanje za podizanje svijesti i, prioritetno, pokrenuti programe za deminiranje približno 30.000 minskih polja širom zemlje, te proširiti psihološke i socijalne pomoći pogođenoj djeci na osnovu preporuka Odbora za prava djeteta (Izrael).

3. Prava žrtava mučenja i suočavanje s prošlošću

3.1. Zabrana mučenja, ponižavajućih tretmana ili postupaka

- a) **Preporuka UPR-a:** Obaviti izmjene i dopune Krivičnog zakona, kako bi se uključila definicija seksualnog nasilja u skladu s međunarodnim standardima (Španija);
- b) **Preporuka UPR-a:** Ubrzati uspostavu državnih preventivnih mehanizama u skladu s obavezama prema Protokolu uz Konvenciju UN-a protiv mučenja (Velika Britanija);
- c) **Preporuka UPR-a:** Povećati napore usmjerene na borbu protiv trgovine ljudima, uključujući razvoj međunarodne saradnje sa zainteresovanim vladama, međunarodnim organizacijama i nevladinim organizacijama (Bjelorusija);
- d) **Preporuka UPR-a:** Povećati kapacitete policije i pojačati pravosudne reforme kako bi se omogućila bolja borba protiv organiziranog kriminala i trgovine ljudima (Kanada);
- e) **Preporuka UPR-a:** Raditi na dugoročnim preventivnim programima koji se odnose na trgovinu ljudima, naročito ženama i djecom (Njemačka);

- f) **Preporuka UPR-a:** Nastaviti ulagati napore u sprečavanju trgovine ljudima i unutrašnje trgovine iz jedne zemlje u drugu, u skladu s preporukama posebnog izvjestioca za trgovinu ljudima, naročito ženama i djecom (Kazahstan);
- g) **Preporuka UPR-a:** Dati prioritet donošenju državnog plana za učinkovitu borbu protiv trgovine ljudima i saradnji sa susjednim zemljama (Katar);
- h) **Preporuka UPR-a:** Razraditi napore za uspostavu i primjenu održivog i jedinstvenog sistema pomoći u pohrani podataka, direktnu potporu i pomoć žrtvama trgovine ljudima (Izrael).

4. Vjerske slobode i prava manjina

4.1. Prava nacionalnih i ostalih manjina s posebnim osvrtom na Rome

- a) **Preporuka UPR-a:** Zaustaviti segregaciju u školama radi donošenja jedinstvenog nastavnog plana i programa za svu djecu kojim bi se promovirala tolerancija među različitim etničkim grupama u zemlji, uz uvažavanje njihovih specifičnosti (Holandija);
- b) **Preporuka UPR-a:** Provoditi potrebne reforme za uspostavu učinkovitijeg pravosuđa, kako bi se jamčilo pravo na pravično suđenje, naročito na primjeren pristup i odgovarajući tretman manjinskih jezika na sudovima (Meksiko);
- c) **Preporuka UPR-a:** Pojačati postojeće napore za zaštitu vjerske slobode i slobode izražavanja (Italija);
- d) **Preporuka UPR-a:** Nastaviti davati prioritet borbi protiv diskriminacije nacionalnih manjina, naročito Roma, dodjelom dostatnih sredstava za programe suzbijanja predrasuda i uspostavom mehanizama za praćenje (Austrija);
- e) **Preporuka UPR-a:** Jačati Odbor za Rome i savjetovati ga u vezi s bilo kojim procesom koji utječe na prava Roma (Austrija);
- f) **Preporuka UPR-a:** Poduzimati konkretne mjere kako bi se osigurala učinkovita primjena Zakona o zaštiti nacionalnih manjina, radi prevladavanja društvenih izazova s kojima se Romi suočavaju (Norveška);
- g) **Preporuka UPR-a:** Poduzeti potrebne mjere kojima se romskoj nacionalnoj manjini jamči pristup identifikacijskim ispravama bez spominjanja njihove nacionalne pripadnosti (Argentina);
- h) **Preporuka UPR-a:** Osmisliti i provesti kampanju o suzbijanju predrasuda prema Romima, na osnovu preporuka Vijeća za ljudska prava, te uskladiti građanske postupke registracije, kako je naveo visoki povjerenik UN-a za izbjeglice (Izrael).

5. POLAŽAJ I PRAVA RANJIVIH KATEGORIJA

5.1. Sloboda mišljenja i izražavanja

- a) **Preporuka UPR-a:** Ojačati nadležnost RAK-a i smanjiti rizik iskazivanja etničke ili vjerske mržnje (Pakistan);
- b) **Preporuka UPR-a:** Strogo primjenjivati krivične odredbe o govoru mržnje i zločinima mržnje te koristiti kampanje radi podizanja svijesti i promoviranja tolerancije (Češka Republika);
- c) **Preporuka UPR-a:** Imenovati novi odbor i glavnog direktora RAK-a (Italija);

- d) **Preporuka UPR-a:** Pojačati napore radi osiguranja punog i nesmetanog ostvarivanja slobode izražavanja, posebno u smislu slobode štampe i medija (Poljska);
- e) **Preporuka UPR-a:** Poduzeti potrebne mjere radi osiguranja: slobode izražavanja, promocije različitosti mišljenja i suzbijanja svih smetnji u slobodi štampe, sistemskog istraživanja agresivnosti ili prijetnji upućenih novinarima, kao i privođenja pravdi odgovornih osoba (Švajcarska);
- f) **Preporuka UPR-a:** Poboljšati radne uvjete aktivista za ljudska prava i poduzeti sve potrebne korake za jačanje slobode izražavanja i slobode štampe, naročito rigorozno procesuirati slučajeve zastrašivanja predstavnika medija (Njemačka).

5.2. Položaj i zaštita djece

- a) **Preporuke UPR-a:** Primijeniti Opcioni protokol uz Konvenciju o pravima djeteta o prodaji djece, dječijoj prostituciji i dječijoj pornografiji te ga uključiti u krivičnopravni sistem (Katar);
- b) **Preporuke UPR-a:** Osnažiti ulogu i pružiti odgovarajuće resurse nacionalnom vijeću za djecu (Austrija);
- c) **Preporuke UPR-a:** Pojačati napore za postepenu provedbu preporuka Odbora za prava djeteta u saradnji s relevantnim agencijama UN-a (Maroko);
- d) **Preporuke UPR-a:** Provoditi preporuke Odbora za prava djeteta za poboljšanje podrške djeci s ulice, posebno skloništa, prehrane, zdravstvenih i obrazovnih mogućnosti (Austrija);
- e) **Preporuke UPR-a:** Nastaviti ulagati napore u borbi protiv rasne i etničke diskriminacije, naročito putem programa za promoviranje tolerancije u javnom obrazovanju (Francuska);
- f) **Preporuke UPR-a:** Nastaviti provedbu sveobuhvatnih strategija u cilju zaštite dječijih prava (Bjelorusija);
- g) **Preporuke UPR-a:** Nastaviti jačati napore kako bi se uzele u obzir potrebe djece i nastavilo poduzimanje potrebnih mjera za jamčenje prava djece iz područja socijalne zaštite i obrazovanja (Libija);
- h) **Preporuke UPR-a:** Jačati napore u ispunjavanju međunarodnih obaveza zemlje, kao i provedbi odgovarajućih državnih strategija i akcionih planova u vezi s pravima djeteta (Slovačka);
- i) **Preporuke UPR-a:** Dati prioritet donošenju državnog plana odgovarajućih kanala za prijavu zlostavljanja djece, s ciljem krivičnog progona te pružanja fizičke i psihološke pomoći žrtvama tog nasilja (Brazil);
- j) **Preporuke UPR-a:** Nastaviti provoditi mini kampanje za podizanje svijesti i prioritetno pokrenuti programe za deminiranje približno 30.000 minskih polja širom zemlje, te proširiti psihološke i socijalne pomoći pogođenoj djeci na osnovu preporuka Odbora za prava djeteta (Izrael).

5.3. Osobe s invaliditetom

- a) **Preporuka UPR-a:** Učinkovito propisati i provesti norme na snazi vezane za zabranu diskriminacije po osnovu rase, spola, invalidnosti ili društvenog stanja. (Argentina).
- b) **Preporuka UPR-a:** Uložiti napore s ciljem pronalaženja ravnoteže u pristupima invaliditetu, ovisno o zemljopisnom području i uzroku invaliditeta (Finska).

- c) **Preporuka UPR-a:** Usvojiti zakonodavstvo o zaštiti osoba s tjelesnim invaliditetom kojim se jamči njihova dobrobit i moguća rehabilitacija, bez bilo kakve diskriminacije (Argentina).

5.4. Položaj LGBT osoba u Bosni i Hercegovini

- a) **Preporuka UPR-a:** Svima jamčiti djelotvornu zaštitu od svih oblika diskriminacije po osnovu seksualne orijentacije ili spolnog identiteta, s ciljem javne osude svih akata nasilja povezanih s ovom vrstom diskriminacije i krivičnog progona svih odgovornih osoba (Švajcarska).
- b) **Preporuka UPR-a:** Poduzeti potrebne mjere za borbu protiv diskriminacije po osnovu seksualne orijentacije i spolnog identiteta (Francuska).
- c) **Preporuka UPR-a:** Izraziti snažnu predanost zaštiti i zagovaranju osnovnih ljudskih prava LGBT zajednica kao ravnopravnih građana, u skladu s obavezama zemlje prema međunarodnim konvencijama (Norveška).
- d) **Preporuka UPR-a:** Poduzeti sve potrebne mjere kako bi se osiguralo poštivanje postojećeg zakonodavstva za lezbijke, homoseksualce, transseksualce i biseksualce (Holandija).
- e) **Preporuka UPR-a:** Izmijeniti i dopuniti zakone koji još uvijek sadrže odredbe kojima se diskriminiraju lezbijke, homoseksualci, transseksualci i biseksualci (Holandija).

Na osnovu navedenog Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH predlaže Vijeću ministara BiH donošenje sljedećih

ZAKLJUČAKA

1. Usvaja se Plan metodologije za izradu UPR-a o stanju ljudskih prava u Bosni i Hercegovini (UPR izvještaj BiH),
2. Usvaja se odluka o imenovanju Delegacije Bosne i Hercegovine za prezentovanje UPR-a o stanju ljudskih prava u Bosni i Hercegovini – drugi ciklus i
3. Zadužuje se Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH da po završetku prezentacije pomenutog izvještaja BiH pred Radnom grupom za UPR Vijeća za ljudska prava UN-a podnese opširnu informaciju Vijeću ministara BiH.

Na osnovu člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 88. sjednici održanoj 19.3.2014. godine, donijelo je

O D L U K U

o imenovanju Delegacije Bosne i Hercegovine za prezentaciju Univerzalnog periodičnog pregleda o stanju ljudskih prava u Bosni i Hercegovini – drugi ciklus

Član 1. (Predmet odluke)

- (1) Imenuje se Delegacija Bosne i Hercegovine za prezentaciju Univerzalnog periodičnog pregleda o stanju ljudskih prava u Bosni i Hercegovini – drugi ciklus (u daljem tekstu Delegacija), u sastavu:
 - a) ministar za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine, šef Delegacije,
 - b) pomoćnica ministra za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine,
 - c) pomoćnica ministra civilnih poslova Bosne i Hercegovine,
 - d) sekretar Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine,
 - e) stručni savjetnik-inspektor za eksterne inspeksijske poslove Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine,
 - f) ambasador dr. Miloš Prica, šef Stalne misije Bosne i Hercegovine pri UN-u u Ženevi.
- (2) U slučaju spriječenosti ministra za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine, Delegaciju će predvoditi zamjenik ministra ili osoba koju ministar ovlasti.
- (3) Ispred Vlade Federacije Bosne i Hercegovine u sastav Delegacije imenuje se savjetnik premijera Vlade Federacije Bosne i Hercegovine.
- (4) Ispred Vlade Republike Srpske u sastav Delegacije imenuje se pomoćnik ministra Ministarstva za ekonomske odnose i regionalnu saradnju Republike Srpske.
- (5) Ispred Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u sastav Delegacije imenuje se savjetnik gradonačelnika Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Član 2. (Stručna podrška)

Ministar za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine imenovat će stručne osobe i osigurati angažovanje prevodioca za engleski jezik, kao tehničku i stručnu podršku ispred Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine.

Član 3. (Organizacija putovanja)

- (1) Imenovanim članovima Delegacije Ministarstvo vanjskih poslova Bosne i Hercegovine, u saradnji sa Stalnom misijom BiH pri UN-u u Ženevi, dužno je pružiti svu potrebnu administrativnu i stručnu podršku za planirano službeno putovanje i posredovati u osiguranju adekvatnog smještaja.

- (2) Troškove putovanja za članove Delegacije, predstavnike ministarstava, entitetskih vlada i Vlade Brčko distrikta BiH snosit će institucije koje su ih imenovale.

Član 4.
(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u „Službenom glasniku BiH“.

VM broj ____/14
Sarajevo, _____ 2014. godine

Predsjedavajući
Vijeća ministara BiH
Vjekoslav Bevanda